

74 06 24 Willem van Oranje (Rotterdam) aan Marnix [Utrecht]

24 juni 1574

„De Prins ontving twee brieven van de opgesloten Marnix, gedateerd op 22 juni. Een ervan sprak over de „sobere” behandeling die de Bossu zou ondergaan. De Prins zal niet nalaten hierover te schrijven aan de gouverneur van Noord-Holland en naar „die van Hoorn”.

De tweede brief handelde over het gesprek dat Marnix heeft gehad met de heer van Champagney en waarover hij bij de Prins verslag zou mogen uitbrengen, op voorwaarde dat tijdens zijn afwezigheid de Boisot en Junius zijn plaats als gijzelaars zouden gaan innemen. Hun veiligheid zou door de Champagney en door Laroche worden gewaarborgd. Dat gaat thans niet omdat de Boisot niet bereikbaar is en Junius eveneens belet. Indien de Champagney en Laroche zich tevreden willen stellen met het erewoord van Marnix en van de Prins, kan Marnix komen. De Prins wil de verzekering geven dat hij binnen de hem toegestane tijdslimiet zal terugkeren, tenzij ze zouden verkiezen een andere gijzelaar voor te stellen”.

Marnix heeft kennelijk opnieuw aangedrongen. Gescheiden van zijn strijdenoten, schijnt hij aan de toekomst te twijfelen en acht hij het wenselijk een akkoord na te streven. De nieuwe landvoogd Requesens heeft hem blijkbaar laten bewerken door Laroche en de Champagney. Hij wil Marnix naar Rotterdam laten reizen om Oranje tot zijn standpunt over te halen. Ten slotte ging de reis door op 17 juli 1574 (gijzelaars waren Junius en de Carnes), maar

Marnix slaagde er niet in de Prins, noch de Staten van Holland en Zeeland, te overreden (1).

c: 's-Gravenhage, Koninklijk Huisarchief, Formulaerboeck All, XIV, I-12, nr. 273, f. 400v; d: GERLO, *OBM*, nr. 7, p. 10-11.

A Mons[ieu]r de S[ainc]te Aldegonde.

Mons[ieu]r de S[ainc]te Aldegonde. Jay hier receu deux [lett]res v[ost]res datees de devant hier. Et pour le regard de l'une qui parle du sobre traictement que recepvroit Mons[ieu]r de Bossu je ne fauldray den escrire au gouver[ne]ur de Noortholl[an]t et a ceulx de horne affin quil y soit pourveu, oires que je ne me puis 5 bonnement croire quil soit ainsi. Par la Ile jay veu la communica[t]ion qu'avez eu avecq Mons[ieu]r de Champaingne affin que vous pourriez [fair]e ung tour jusques icy pour me dire certain propos qui est passe entre vous et luy tendants au bien publycq. Mais toutesfois que cela ne se pourroit [fair]e nestoit que pendant v[ost]re absence lon envoyast par dela Mons[ieu]r de Boisot et Mons[ieu]r Junius en ostaige 10

2 lettres] Ze bleven niet bewaard.

5 horne] Hoorn, stadje in Noord-Holland aan het IJselmeer tussen Edam en Enkhuizen.

7 Champaingne] Frederik Perrenot de Champagny (1536-1600), jongste broer van kardinaal Granvelle, was heer van Champagny sedert de dood van zijn broer Jérôme in 1554. Hij volgde zijn broer Thomas op als gouverneur van Antwerpen in 1571 maar werd door Requesens als dusdanig ontslagen in 1574. Hij behoorde tot de middenpartij die op pacificatie aandrong. Cf. RENSON, G., *Frederik Perrenot, Heer van Champagny, en zijn strijd met Willem van Oranje (1574-1584)*, Antwerpen, 1949.

10 Boisot] Charles de Boisot (ca. 1530-1575), heer van Huizingen enz., nam ijverig deel aan het Compromis. Hij streed aan de zijde van zijn broer de admiraal (zie volgende brief) en werd in juni 1573 gouverneur van Vlissingen, in 1574 ook van Middelburg en Arnemuiden. Cf. *NNBW*, V, p. 42.

10 Junius] Het betreft hier Johan Junius De Jonghe († ca. 1590), heer van Roerheym en Cormaillon, die deelnam aan het Compromis, cf. 72 12 20. In 1573 werd hij door de Prins benoemd tot Gouverneur van Veere, waar hij een groot aandeel had in de verdediging en verdere verovering van Zeeland tegen Mondragon. In juli 1574 was hij gijzelaar te Utrecht voor de naar Rotterdam gezonden Marnix (zie volgende brief). Nog hetzelfde jaar schreef hij namens de Staten een *Discours*, in antwoord op de vredesvoorstellen van de Champagny, cf. *NNBW*, VIII, p. 263-264.

(1) Zie o.m. GACHARD, L. P., *Correspondance de Guillaume le Taciturne prince d'Orange, suivie de pièces inédites sur l'assassinat de ce prince, et sur les récompenses accordées par Philippe II à la famille de Balthazar Gérard (1550-1590)*, Brussel, 1847-1866, dl. 3, p. 401, n. 1 bij het document 74 07 00, aldaar gepubliceerd („Mémoire de Philippe de Marnix, sr de Ste-Aldegonde, sur ce qu'il a négocié, à Rotterdam, avec le prince d'Orange") en over de brief 74 07 21 (de Champagny aan Marnix), gepubliceerd in *Box*, I, p. 534.

43 - 74 06 30

lesquelz sur sa parolle et celle du Conte de la Roche seroient fort bien asseurez. En
responce vous diray que nestant Mons^{ieu}r de Boisot a la main et estant
Mons^{ieu}r Junius empesche a quelques aultres affaires je nay moien de les envoyer
illecq si tost mais pourrez de ma part dire aud^{ict} Conte de la Roche et S^{ieu}r de
15 Champaigne que silz se veullent contenter de v^{ost}re parolle et la mienne que
vous puissiez venir icy. Je leur bailleray telle assurance quilz demanderont que
vous retourneriez au temps a vous limite ou silz veullent denommer quelque aultre
ostaigier au mesme effect me le pourrez f^{air}e entendre. Qui sera lendroict ou je
supplieray dieu vous avoir Mons^{ieu}r de S^{ainc}te Aldegonde en sa sainte garde et
20 protection. Escript a Rotterdam le XXIIIe de Juing 1574.